

Прийняття спеціалізованого законодавства, яке регулювало би всі аспекти функціонування валютної біржі, оскільки на сьогодні ці питання регулюються виключно локальними нормативними актами і немає жодного подібного централізованого законодавчого документу, а діючі на даний час централізовані нормативно-правові акти лише частково регулюють це питання.

Надання на законодавчому рівні Українській міжбанківській валютній біржі більш вагомої ролі у встановленні офіційного курсу валют, що дуже важливо в кризові періоди та періоди фінансової нестабільності в країні. Важливість такого кроку пояснюється тим, що валютні інтервенції з боку національного банку, які виступають найбільш дієвим способом зміцнення національної валюти, дають найвищий ефект при проведенні їх саме через валютну біржу, оскільки на біржовому ринку сконцентрована велика кількість важливих учасників, які здійснюють операції з іноземною валютою у значних розмірах.

Відокремлення валютної секції зі складу універсальної Української міжбанківської валютної біржі і створення на її базі окремої спеціалізованої валютної біржі, оскільки на даний час спеціалізацією УМВБ є переважно торгівля на фондовому та товарному ринках, а це суперечить сутності і основному призначенню валютної біржі, тобто організації торгівлі саме валютою.

Комерціалізація валютної біржі в Україні.

Створення та введення в дію інтернет-магазину для здійснення роздрібною та оптовою торгівлі валютою, що стане передумовою для подальшого впровадження інтернет-трейдингу на валютному ринку нашої країни. Позитивним прикладом стало впровадження в 2009 році інтернет-трейдингу на українському фондовому ринку, що призвело до значного зростання кількості учасників ринку, і, як наслідок, до колосального збільшення обсягів торгів, а також до підвищення конкурентоспроможності фінансового ринку України в цілому.

Спрощення на законодавчому рівні процедури доступу до складу членів валютної біржі, що дозволить суттєвим чином збільшити кількість учасників біржі, а, отже, дасть можливість забезпечити підвищення рівня ліквідності валюти.

Зростання економічної та інформаційної потужності валютної біржі, в тому числі шляхом надання можливості іноземним компаніям приймати участь у торгах валютою або ставати членами біржі.

Реалізація наведених вище заходів дозволить значною мірою підвищити ефективність функціонування валютної біржі в Україні та її роль в системі державного валютного регулювання.

Правовий статус споживача як учасника господарських відносин

Зозуля І.В., студент ННІПІ НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Учасниками відносин у сфері господарювання є суб'єкти господарювання, споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації, які виступають засновниками суб'єктів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські

повноваження на основі відносин власності [1].

Варто зауважити, що ГК не наводить визначення терміна «споживач», тому для з'ясування цього поняття необхідно звернутись до Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 і до Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000.

Закон України «Про захист прав споживачів» визначає споживача як громадянина, який придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити товари (роботи, послуги) для власних побутових потреб. Проте визначення Законом споживача тільки як громадянина видається не зовсім прийнятним у контексті ГК, бо зникають споживачі – юридичні особи [2].

У ст. 1 Закону України «Про природні монополії» міститься визначення споживача товарів, що їх виробляють суб'єкти природних монополій. Таким споживачем є фізична або юридична особа, яка придбаває товар, що виробляється (реалізується) суб'єктами природних монополій. З огляду на те, що згідно із Законом суб'єкт природних монополій є суб'єктом господарювання (хоч і монопольним утворенням), визначення споживача, наведене в Законі, може стати в пригоді для визначення поняття споживача як учасника господарських відносин [3].

Водночас варто зауважити, що відповідно до ч. 3 ст. 175 ГК зобов'язання майнового характеру, що виникають між суб'єктами господарювання та негосподарюючими суб'єктами – громадянами (читай – споживачами), не є господарськими і регулюються іншими законодавчими актами [4].

Тобто головною ознакою споживача, як учасника певних відносин, є функціональна ознака - придбання та використання товарів для споживання. Встановлення особливого захисту споживачів з боку держави свідчить про те, що споживач виділяється як окремий учасник господарських відносин із міркувань публічних інтересів, оскільки саме від його вибору залежить оцінка діяльності суб'єктів господарювання та добросовісна конкуренція на ринку. При цьому врегулювання захисту прав споживачів - фізичних осіб у спеціальному Законі України «Про захист прав споживачів» з метою їх соціального захисту не зменшує функціональне значення споживачів - юридичних осіб, у тому числі суб'єктів господарювання, у підтримці стабільності та конкурентоспроможності економічної системи держави [5].

Отже, порядок захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів визначається ГКУ та законами України «Про захист прав споживачів», «Про стандартизацію», «Про оцінку відповідності», «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» та ін.

Загальні засади державного регулювання захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів визначені в ст. 20 ГКУ, де зазначається, що держава забезпечує захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та споживачів. А також, безпосередньо, у статті 39 ГКУ вказано, що споживачі, які перебувають на території України, під час придбання, замовлення або використання товарів (робіт, послуг) з метою задоволення своїх потреб мають право на:

- державний захист своїх прав;
- гарантований рівень споживання;
- належну якість товарів (робіт, послуг);

безпеку товарів (робіт, послуг);
необхідну, доступну та достовірну інформацію про кількість, якість і асортимент товарів (робіт, послуг);

відшкодування збитків, завданих товарами (роботами, послугами) неналежної якості, а також шкоди, заподіяної небезпечними для життя і здоров'я людей товарами (роботами, послугами), у випадках, передбачених законом;

звернення до суду та інших уповноважених органів влади за захистом порушених прав або законних інтересів[1].

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
3. Закон України «Про природні монополії» від 20.04.2000 / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1682-14>
4. Мачуський В.В., Постульга В.Є. Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 275 с.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pulib.if.ua/part/7728>
5. Авторський колектив коментарю до Господарського кодексу України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/hku.html>

Загальна характеристика відповідальності в господарському праві

Зоренко Н.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Більшість учасників господарських правовідносин заінтересована у правомірній поведінці - як власній, так і своїх контрагентів (партнерів). Адже застосування будь-якої юридичної, у тому числі господарсько-правової, відповідальності спричиняє для правопорушника негативні наслідки. Проте правопорушення у сфері господарювання є поширеним явищем. Наявність типових правопорушень у певних сферах господарського життя свідчить про негаразди в правовому регулюванні та/або правозастосовній діяльності уповноважених органів держави і відповідно спонукає до оптимізації державного втручання в економіку країни. Одним із найбільш ефективних, за сучасного стану: економіки, правосвідомості учасників господарського життя, державного регулювання економічних процесів, ролі громадських організацій в економічному житті, засобів дотримання господарського правопорядку є відповідальність за господарські правопорушення.

У сфері господарювання застосовується специфічний вид юридичної відповідальності, що іменується господарсько-правовою відповідальністю, яка реалізується через застосування до порушника господарсько-правових санкцій.

Господарсько-правовій відповідальності притаманні як загальні (родові, характерні для будь-якої юридичної відповідальності), так і специфічні (видові) ознаки.

До родових ознак слід віднести такі: юридична підстава - закон (проте не в усіх випадках); фактична підстава застосування господарсько-правової відповідальності - правопорушення; зміст - негативні наслідки, що зазнає порушник (застосовуються до